

# NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Št. 33.

V Ljubljani, dne 11. julija 1912.

Leto VII.

## V Petrovče!

Slovensko krščansko socialno delavstvo!

Podporno društvo delavcev in delavk v ljubljanski tobačni tvornici priredi v nedeljo, dne 28. julija 1912 romanje v Petrovče pri Celju. Prvotno se je nameravalo poromati k Čudotvornicu 21. julija, a uprava južne železnice ni mogla ta dan dovoliti posebnega vlaka. Petrovče so zelo priljubljena božja pot na Sp. Štajerskem. Romarji si ogledajo ob tej priliki lahko tudi prijazno mesto Celje ob Savinji, mesto, ki je mično in res vredno, da si ga vsak ogleda.

Odpeljemo se v Petrovče iz Ljubljane južni kolodvor 28. julija 1912 ob peti uri 20 minut in se pripeljemo v Celje ob 7. uri 15 minut zjutraj. Kdor bi ne mogel v Petrovče (1 uro pešoda) peš, se lahko pelje z vlakom do Petrovč in mora to vožnjo posebej plačati. Iz Celja se odpeljemo zvečer ob sedmi uri 20 minut in se pripeljemo v Ljubljano ob 9. uri 14 minut.

Delavstvo v Ljubljani naj si preskrbi vozne listke pri odbornikih in odbornicah Podpornega društva. Tisti pa, ki tega ne morejo storiti in ki bi vse eno radi poromali z nami v Petrovče, naj pošljejo po poštni nakaznici 4 K na naslov: Ivana Kosec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25, nakar se jim nemudoma dopošlje vozni listek. Denar morajo pa poslati vsaj do 20. t. m., da se jim pravočasno dopošlje po pošti vozni listek.

Zelimo, da se slovensko krščansko socialno delavstvo romanja v Petrovče v najobilnejšem številu udeleži.

Uredništvo »Naše Moč«.

Ljubljana, 9. julija 1912.

Dne 5. novembra 1912 bodo volili v severni Ameriki predsednika Zedinjenih držav. Letošnje volitve bodo osobito zato zanimale svet, ker se potegujejo kar trije kandidati za mesto predsednika, namreč demokrat dr. Wilson in republikanec Roosevelt in Taft.

## Kratka sreča.

C. kr. dvorjan Jan pl. Plemenitovič in njegova prevzvišena rodbina sta doma v nekem manjšem slovenskem okraju. Seveda ne stanujeta doma, marveč v glavnem mestu.

Plemenita rodbina ni velika: milostljivi gospod, milostna gospa in pa visokorodna gospica.

Milostni gospici je seveda Nada ime, deklette je staro enajst let, da je brhka, močna in zdrava priznavajo celo največji obrekovalci Plemenitovičevih. Nadin obraz je na las podoben čednim obrazom naših gorenjskih kmečkih deklic. Kite ji vise daleč tja po ramah. Oblačijo milostno gospico seveda zelo, zelo gosposko, samoobsebi umevno tako, kakor to predpisujejo angleške navade. Nič čudnega, saj v današnjih časih vsi teknujemo, da v vseh neumnostih posnemamo Angleže. Če bi obleklki deklico v navadno obleko s predpasnikom, bi bil vsak pravi Gorenjec ginjen, ker bi mislil, da vidi kako svojo sestro, ki jo je zapustil doma.

Plemenita rodbina ni premožna, a seveda gosposka, zelo gosposka, nič se ne zlažemo, če trdim, da jo odlikuje beraška prevzetnost nasproti tistim ljudem, po katerih žilah se ne pretaka modra plemiška kri. So, ki celo trdijo, da je rodbina trapasto prevzetna, a ti, ki tako govorite, so Dolenjci in Dolenjci ne morejo in ne

Na kongresu, ali kakor bi mi rekli, na shodu zaupnikov republikanske stranke v Čikagu, je šlo zato, ali se zaupniki izjavijo za sedanjega predsednika Zedinjenih držav, Tafta, ali pa za prejšnjega predsednika, Roosevelta. Vodstvu republikanske stranke Roosevelt ni bil več všeč in delalo se je z vso silo nato, da je bil imenovan za kandidata Taft, sedanji predsednik Zedinjenih držav. Pri odločilnem glasovanju je glasovalo zanj 561 zaupnikov, za Roosevelt 107, za Safolletteja 41, za Cummins 17 in za Hughesa 2 zaupnika, 344 Rooseveltovih zaupnikov se je pa vzdružalo glasovanja. Roosevelt se pa ni udal sklep zaupnikov republikanske stranke, ker so razveljavili več njegovih zaupnikov, marveč so ga njegovi zaupniki proglašili takoj za kandidata ob volitvi predsednika Združenih držav.

Roosevelt je tudi izjavil, da sprejme kandidaturo.

To, kar se je zgodilo v Čikagi, je velikanske važnosti za notranjo politiko mogočnih Zedinjenih držav. Zdaj so namreč imeli v Severni Ameriki le dve mogočni stranki: republikansko in pa demokratično. Ustanovitev Rooseveltove stranke, ki hoče bolj kot je to delala stara republikanska stranka, pospeševati demokratičen napredok in ki si je nadala ime republikanska napredna stranka, pomenja, da bodo usodo svobodne Amerike odslej odločevale mesto dve tri stranke. Ker je Roosevelt v Ameriki zelo priljubljen, bo nova stranka zbrala veliko ljudstva pod svojim praporjem in ni čisto nemogoče, da se ji pridruži tudi več pristašev demokratične stranke, ki jim Rooseveltova načela ugajajo.

Ker Roosevelt kandidira, pomenja njegova kandidatura boj do noža proti svojemu prejšnjemu prijatelju Taftu, ki ga je ravno Roosevelt spravil na njegovo sedanje mesto. Če tudi Roosevelt postane predsednik, je seveda stvar, ki še ni gotova. Mogoče se hoče le maščevati in preprečiti, da Taft ne bo izvoljen. Boji v Čikagu so namreč zelo oslabili republikanski stranki ugled in ojačili demokratično stranko.

Demokratična stranka je zborovala v Baltimore. Težave so bile, da kandidirajo za predsednika najspodbnejšega moža. Za kandidaturo so se potegovali Bryan, Clark, Wilson in

znajo presojati, kaj da je to, obnašati se dostojanstveno.

Premilostna Plemenitovčka, kakor smo že povedali, vzgaja Nado zelo, zelo gosposko. Načelno vodi vzgojo neka angleška gospodična učiteljica, ki pa našega mesta nikdar videla ni, ker je bila vedno zadržana, ko bi morala zapustiti svojo angleško domovino. Dokler se ne pripelje vzgojiteljica, Angležinja, toliko časa obiskuje Nada, zdaj že tretje leto, najbližjo deklico šolo.

Začetkom je Nado spremljala v šolo in je opoldne letala po njo Anica. Plemenita rodbina jo nazivlje naša upraviteljica. Mi navadni zemljani bi tako dobrega posla, kakor je Anica, ki dela za tri, uboga za šest in le za pol človeka sne, imenovali našo deklo, a Plemenitovičeva rodbina je gosposka, plemenita, zato more rabiti le upraviteljico, ker bi bila dekla premalo plemenita.

Anica bo kmalu nosila na hrbitu štiri križe. Bila je svoj čas Nadina dojilka. Nada jo zato tika, ona pa jo nagovarja: »Poljubljam roko, milostiva gospica.«

Plemeniti starši čutijo, da ni več primerno njih visokemu dostojanstvu, da sprembla Nado Anica sama v šolo. Sklenejo zato najeti še enega posla, ki mora biti moškega spola, sluga, ker to je gosposko. Tak sluga bi jezdil enega konjička.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo  
upravništvo  
Kopitarjeva  
ulica štev. 6.

Naročnina znaša:  
celoletna . . . K 4—  
polueltna . . . 2—  
četrletna . . . 1—  
Posamezna št. . . 0·10

Gaynor. Bryan je sicer najvplivnejši voditelj demokratične stranke, a pri volitvah je že večkrat propadel, ker nima sreče. To okolnost so zdaj ob ugodnem trenotku vpoštevali zaupniki stranke. Zelo so se zavzemali tudi njegovi prijatelji za župana v New Yorku Gaynorja, a možne zna potegniti ljudi za seboj. Resna kandidata sta ostala le še dr. Wilson in Clark. Glasovati so pa morali zaupniki 45krat, preden je padla odločitev, kdo da kandidira za mesto predsednika Zedinjenih držav. Ko so 46krat glasovali, je dobil dr. Wilson 990, Clark 84 in Harmon 12 glasov. Po poslovniku so takoj proglašili, da je dr. Wilson kandidat vseh zaupnikov demokratične stranke. Dr. Wilson, vseučiliški profesor po poklicu, je zdaj guverner na New Jerseyu in se je kot tak zelo odločno boril proti korupciji. Priljubljen ni veliko manj kot Roosevelt. Prispeva naprednemu krilu demokratične stranke in je zelo dovzet za socialne preosnove. Pred vsem se bo sedanji boj za predsedniško mesto v znamenju draginje, ki je v Ameriki tako huda, kakršne prejšnje čase niso poznali. Wilson je že naznanil, da zahteva izpremembo carine, ravno to, kar zahteva Roosevelt. Roosevelt bo radikalni profesor dr. Wilson nevarnejši tekmac kot Taft, osobito še, ker ni nič manj radikalni kot Roosevelt, a v vseh vprašanjih stvarno bolj podkovani kot Roosevelt, kar je seveda pri učenem vseučiliškem profesorju nekaj, kar je samoposebi umljivo.

Kako da bodo izpadle volitve, se seveda ne more naprej znati. Saj bo volilo 20 ali pa še več milijonov ljudi.

X X X

Nemški krščanski delavci so organizirani deloma po strokovnih oddelkih tistih katoliških delavskih društev, ki so zvezane v takozvani berolinski zvezi in pa v neodvisnih krščanskih delavskih strokovnih zvezah. O delovanju ob teh organizacij se poroča.

Strokovni oddelki Berolincev so imeli leta 1909 dohodkov 244.000, izdatkov 260.000, premoženja pa 106.800 mark; leta 1910 so znašali dohodki 226.000, izdatki 227.000, premoženje pa 106.600 mark in leta 1911 dohodki 154.000, izdatki 127.500, premoženje pa 135.000 mark.

Krščanska strokovna društva so se pa v teh treh letih tako-le razvijala:

ka, če bi imela Nada slučajno dva konjička, drugega bi pa jezdila Nada. Kako bi se lepo viden, če bi jezdila Nada na malem konjičku, sluga bi jo pa jezde na drugem konjičku spremjal. Ker pa slučajno niso bili malji konjički na prodaj, naj spremja sluga Nado v šolo in iz šole peš in naj nosi gospodični v črno platno zavite šolske knjige.

Anica ima v svoji gorati domačiji sinčka. Sklenjeno je bilo v svetu plemenite rodbine, da pride kot sluga v glavno mesto. Poslali so mu vozni listek tretjega razreda. Ko se je pripeljal v glavno mesto, ga je čakala Anica na kolodvoru. Več let se nista videla, a ko je Anica zaklicala: »Štefko! Štefko!«, je prihitel majhen, suh deček, ki je pa zelo poredno gledal v svet.

Prvi večer opazi Anica v svoj največji strahu, da Štefko zelo veliko je. Če to milostna zapazi, poslje ga pa še nazaj domov. Anica je udano čakala, kaj da še vse bo, ko bo v kuhinji prav za prav jedel le še Štefko.

In jedel je ter se zredil. Hrana c. kr. dvorjanina pa za to ni zadoščala. Sosedje smo pomagali ga preživljati. Vsa okolica je ljubila porednega Štefka, ki se mu je tako podala temno-višnjeva obleka sluge. Vsakega je pozdravljal, vsakega je poznal in vsak mu je kaj daroval. Gospoda mu je darovala dojače in krajcarje, posli krompir, ostanke jedil, meso in kruh. To darežljivost

Leta 1909 so štela krščanska strokovna društva v Nemčiji 280.061 član, dohodki so znašali 4,612.000 mark, izdatki 3,843.000 mark, premoženje pa znašalo 5,365.000 mark. Leta 1910 je poskočilo število članov krščanskih strokovnih društev na 316.111 članov, dohodki so znašali 5,490.000, stroški 4,916.000, premoženje pa 6,113.000 mark in leta 1911 je poskočilo število članov krščanskih strokovnih društev že na 350.000, dohodki na 6,230.000, izdatki na 5,280.000 premoženje pa na 7,100.000 mark.

Navedene številke dokazujojo, da res lepo napredujejo krščanska strokovna društva, ki so od leta 1909 poskočila za okroglo 80.000 članov in ki so prisilila tudi soc. demokrate, da morajo računati z njimi. Bereolinci pa nazadujejo. Saj so padli dohodki Berolincev za okroglo 90.000 mark, več kakor za tretjino, kar dokazuje, da stope pred polomom. Če se računa nizko, da plačujejo člani strokovnih odsekov tedensko 30 fenigov, kar je najnižji prispevek ob razmerah v Nemčiji, se razvidi, da štejejo Berolinci največ 10.000 članov, medtem ko štejejo krščanska strokovna društva 360.000 članov.

Spletke in napadi Berolincev proti krščanskim strokovnim društvom niso uspele. Veliko članov je odpadlo, kakor to dokazujojo računski zaključki Berolincev. Žalostno pa je to, ker odpadniki niso prestopili krščanskim strokovnim društvom, marveč k socialnim demokratom. Kam dovede zaslepjena strast, nam dokazuje govor nekega berolinskega delavskega tajnika, ki ga je govoril na javnem shodu marca 1908 v Sandbagu, kjer je med drugim rekel: »Verujte mi, preden se pridružim krščanskim strokovnim društvom, grem rajši k rdečkarjem!«

Boj Berolincev in krščanskih strokovnih društev mi zelo obžalujemo, a katoličan, ki kriči, da pristopi rajši brezverski rdečkarji, kakor pa gospodarskim krščanskim strokovnim društvom, ni več katoličan in se vzvišenega katoliškega imena poslužuje le v svrhe, ki se ne morejo odobravati.

X X X

Državni zbor je šel na počitnice. Reči se mora, da je rečil stvari, ki so bile že res jako nujno potrebne. Z novimi vojaškimi postavami se pri večini vojakov skrajša službena vojaška doba na dve leti, kar se nikakor ne more podcenjevati. To je prav, ker tudi delavstvo je zelo čutilo pezo triletnje službene dobe. Socialna demokracija je sicer zelo huda in ogorčena, ker se je brambná preosnova izvedla v svojem časopisu, dejansko pa socialni demokrati niso tako hudi. Socialno demokraški poslanci bi namreč bili, če bi bili resno hoteli, čisto lahko preprečili brambno preosnovu. Sami so odgovorni, ker tega niso storili. Z našega ožjega stališča pa moramo pozdravljati brambno preosnovu. Naša armada je bila zadnje čase precej slaba. Razmere so pa danes take, da bi mi plačali račun. Ne pomaga nič. Mi smo ravno tako, če ne še radikalnejši, kakor rdečkarji, a tako neumni pa le nismo, da bi ne znali, da če pride do vojske, se bo le-ta, če bomo imeli slabo armado, odločevala na naših tleh. Ko Lahi sklenejo s Turčijo mir, jim zraste greben. Lahom še danes diše južne Tirole, diši jim Albanija. Ako ne bomo pripravljeni, nam odtrgajo laške Tirole, vzamejo nam Trst in dobe Albanijo. Kdo bi bil ob vojski sami udarjen? Jugoslovani in pred vsem Slovenci, ki smo sosedje Italije.

je tudi potreboval, ker je bil res sijajno plačan: 10 goldinarjev na leto so mu obljudili, seveda če kaj ne razbije.

Štefko je izpolnjeval izvrstno svojo nalogu. Smejati si se moral, če si videl, kako dostojanstveno ti koraka Anica v šolo, dva koraka za njo ji pa sledi s knjigami pod pazduho Štefko. Pred šolo prehititi Štefko plemenito enajstletno gospodično in ji, ko se prikloni, izroči knjige. A ko ti Nada izgine, je pa izginil gosposki sluga in se zopet pojavit Štefko, ki je z divjimi skoki dirjal po ulicah, metal čepico v zrak in si povsod pridobival novih prijateljev.

Ni trajalo dolgo, ko je vsa okolica opazila v svoje veliko veselje, kako da je sluga izpremenil visokorodno gospico. Če bi bili to opazili visokorodni Nadini starši, bi seveda žalostno trdili, da jo pohujšava.

V veliko srečo otrok tega starši niso opazili. Nada in Štefko sta prebrisana, previdna, zvita gorenjska otroka. Doma je Štefko le sluga in Nada gleda nanj tako ponosno, kakor je to predpisano. Sluga je pa bil doma postrežljiv in priden. Premilostna gospa pl. Plemenitovič je tako zadovoljna ž njiin, da pravi svojim znanem in končno še sama veruje, da zato niso naujeli sluge - zamorca, da ne vzame kruha iz ust pridnemu dečku. Visoka gospa pa že tudi resno premišljuje, če ne kaže ob zabavnih večerih

žalostno je pa, da se za armado dobi denar, če se ga zahteva, a nimajo ga za prepotrebo socialno zavarovanje. Ta stvar gre v državnem zboru silovito počasi naprej. Lahko mirno beležimo, da, ko bi ne sedel v državnem zboru tudi poslanec dr. Krek, bi bilo socialno zavarovanje že pokopano. S svojo vztrajnostjo dela na to v veliko jezo fabrikantov, da prevažno starostno zavarovanje ne zaspri.

X X X

Socialni demokrati so se zadnji čas zelo vjedali, ker je naznani kranjski deželni odbor Ribnikar, češ, da je nahajščak leta 1908 ljudi, da so razbili okna pri ljubljanski kazini. Kranjski deželni odbor je storil le svojo dolžnost kot nadzorna oblast ljubljanske občine, da je njenemu naznjanju stvar izročil sodišču, da odloči, koliko je na tem resnici. Ljubljansko deželno sodišče je minuli teden po dvednevni razpravi Ribnikarja oprostilo, ker ni verovalo tistem pričam, ki so izpovedale, da je ljudi Ribnikar hujščak, marveč pričam, ki so izpovedale, da je Ribnikar ljudi miril. V razpravi sami se je dognalo, da je živel Ribnikar zelo v ozki zvezzi z neko omoženo Nemko, ki mu je povila hčerko. V razpravi se je tudi dognalo, da je pod Hribarem leta 1901 neka ovadba proti Ribnikarju izginila. Magistratnemu svetniku dr. Zarniku je pa državno pravdništvo zagrozilo, da uvede proti njemu poizvedbe, če je resnico izpovedal ali ne. Razprava Ribnikar je res posvetila v skrite kote liberalne stranke. Čudimo se le, kako da se morejo socialni demokrati tako razburjati. Saj socialni demokrati sami tako radi tirajo vsakega, ki ne trobi v njih rog, če le morejo, pred sodiščem. Ali ni gnal pred sodiščem so drug Anton Kristan zaradi stvari, ki bi se bila lahko doma opravila, sodruga Kocmura? In koliko naših ljudi so že tirali socialni demokrati pred sodiščem, koliko jih pa ovadili delodajalcem. Če bi bili mi taki, kot so rdečkarji, bi zdaj idrijsko socialno demokraško smolo res bolj izrabili, kolikor jo izrabljamo. Socialni demokraciji, osobiti jugoslovanski, bi nekoliko skromnosti prav nič ne škodilo. Skromnost je sicer prelepa čednost, da bi se je le socialni demokrati mogli privaditi, a drugače ne bo jadrala rdeča barčica naprej, če se skromnosti ne priuči.

### Smrtna kosa Prometne Zveze.

Terezija Haas, umrla 30. aprila 1912 na Dunaju. — Franja Danek, umrla dne 5. maja 1912, Mähr. Schönberg. — Terezija Spitzlinger, umrla 11. maja 1912. — Janez Hagen, umrl dne 17. maja 1912, Gölling. — Heinrich Juen, umrl dne 25. maja 1912. — Franc Hruba, umrl dne 19. maja 1912, Bischofshofen. — Vencel Klein, umrl dne 25. maja 1912, Bosna, Brod. — Marija Medved, umrla dne 24. maja 1912, Zidan most. — Rozalija Gruber, umrla dne 22. maja 1912, Matzleinsdorf. — Matija Skubic, umrl dne 29. maja 1912, Ljubljana. — Franc Zumpf, umrl dne 26. maja 1912, Dunajsko Novo Mesto. — Ana Usner, umrla dne 20. maja 1912, Schleckenwerth. — Terezija Leitner, umrla dne 27. maja 1912, Linc. — Ana Sumps, umrla dne 2. junija 1912, Sv. Jurij. — Jakob Alber, umrl dne 1. junija 1912, Feidkirch. — Za 15 smrtnih slučajev po 15 vinarjev je torej plačati skupaj 75 vin.

Štefkota črno pobarvati, ker pravi gosposki služba mora biti črn.

V šolo hodita sluga in gospica vedno po gosposkih predpisih dostenosti, tiko, nerodno, dva koraka oddaljena po cesti, kjer stanuje prevzeta rodbina pl. Plemenitovič. A ko zavijeta v drugo ulico, pričneta se glasno krohotati in trapasto, otročje nedolžno nagajati, dokler ne prideta v šolo.

V drugi ulici sluga in milostna gospica prenehata živeti. Deček je bil le še Štefko, ki je deklico tikal in ji nagajal, kolikor je le mogel in znal.

Nada prične teči, Štefko vrže za njo knjige. Nada se pripogne, da jo knjige ne zadenejo, a knjige so ji izbile kiobuk, kar jo zjezi in gre z narobe obrnjanim klobukom naprej. Štefko se prestraši in jo prične tolaziti, a Nada ga noče poslušati, a ko Štefko tega ne pričakuje, ga pa sunce s hodnika in z glasnim smehom zbeži. Štefko hiti za njo in ko jo vjame, se pričneta v velikem smehu pretepavati. Nada je močnejša kot Štefko in svojih moči ne skriva. Ko ga poštepo nabije, ga vzame pod pazduho in gre tako ž njim v šolo. Med tem mu pove, kaj da se je naučila in ga pregovori, da ji prinese, ko pride v šolo ponjo, pečene jabolke, sladkor ali pa pečeno koruzo.

### Ljubljanska ljudska organizacija.

**Ljubljana.** Iz kurilnice državnega kolodvora. Za 17. t. m. popoldne je naš g. delovodja Lah, ki se za delovnega šteje in vedno čez nižje delavce kritizira, kateri v potu svojega obraza in velikem trudu svoje borno plačilo služijo, izjavil, da bi jim on še krone ne dal na dan, on pa ki hodi od jutra do večera po kurilnični državnega kolodvora s svojo pipo ali cigaro v ustih in ne naredi za pol vinarja vrednosti, pa ima veliko plačo, ker zna po kurilnici dobro ljudi šikanirati. Prišel je revež te dni tako truden in izmučen iz svojega 43urnega počitka, da je siromak rdeče kože na stroju št. 5977 popoldne od 2. do 3. ure počival in spel zunaj kurilnice. Tako delajo pri nas tisti, ki imajo boljšo plačo, katere niti ne zaslужijo, ako bo pa ubogi delavec se le malo oddahne, je že deset prigaščev nad njim. Zato naj si naši gospodje ne vzamejo preveč k srcu, če se stvar javno pove, ker nismo navajeni policijskega posla, da bi letali v pisarno tožiti.

**Vevče.** **Katoliško društvo rokodelskih pomičnikov v Ljubljani** (Dramatični odsek) vabi h gledališki predstavi, ki jo priredi v nedeljo, dne 14. julija 1912 v Družvenem domu pri D. M. v Polju. »Okrog zemlje v 80 dneh.« Veseloga v šestih slikah. Po Jules Verne. Iz prijaznosti sodeluje sl. Orlovska godba. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedež I. vrste 1 K, II. vrste 60 v, III. vrste 40 v, galerija 30 v, stojšča ob strani 20 v. Predstava se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi najvljudnejše odbor.

**Maša na Rožniku.** To nedeljo ob deveti uri dopoldne ima Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo na Rožniku kakor običajno sv. mašo z govorom v proslavo družvenega patrona sv. Antona. Opravilo bo opravil č. g. dr. Krek. Pričakuje se obilna udeležba.

**Ljubljanskim somišljenicam in somišljenkom!** Narodna dolžnost vsake naše somišljenice in vsakega našega somišljenika v Ljubljani je, takoj pristopiti kot član »Slovenski Straži. Udnina je 1 K na leto, za revnejše 50 vinarjev na leto, sprejmo se pa hvaležno tudi večji zneski. Prosimo somišljenice in somišljenike, ki doslej še niso člani naše prepotrebne »Slovenske Straže«, da te dni vplačajo udnino v naslednjih trafikah: Šoukal, Pred škofijo; Podboj, nasproti cerkve sv. Petra; Velkavrh, Sv. Jakoba trg (sprejema g. Hočevar) in Kranjec Marija, Trnovska ulica 13. — Somišljenice in somišljeniki, pohitite v te trafike po pobotnici za članarino »Slovenski Straži«!

**Sami slabci »cajti«.** Našim rdečkarjem mora, kakor kažejo znaki, presneto slabo presti. Dne 3. t. m. mesca so imeli železničarski shod pri »Levu« na katerem je upil obersodrug soci Kopac iz Trsta. Rotil je navzoče, da je vse premalo navdušenega skupdrižanja in da undersodružni

**Samo resnica** iz ust izkušenih ljudi dokaže več, kakor vsako sebično hvalisanje. Gospod dr. Neugebauer na Dunaju piše: »Vaš Elza-fluid se je od hvalevredne strani priporočal nekemu 83letnemu starčku, ki je veliko trpel na nogah. In res mu je to sredstvo koristilo in sedaj mož pripoveduje, da laže hodi.« Gospod dr. R. Schmidt v Pitten, Nižje Avstrijsko, piše: »Z obema vašima izdelkoma, zlasti še z Elza-fluidom, sem dosegel sijajne uspehe in ju sedaj mnogobrojnim priporočam.« Fellerjev fluid se naroča pri lekarju E. V. Feller v Stublici, Elzatrg, 264 (Hrvatsko), od koder se razpošilja 12 malih, 6 dvojnatih ali 2 specialnih steklenic za 5 K franko.

Pred šolskimi durmi se še ponorčuje z Nadinimi prijateljicami. Po šoli je eno ali drugo spremjal z Nado domov, nakar hiti brez sape domov, kjer prevzame Štefko zopet vlogo sluge, Nada pa dolgočasno vlogo gospodične.

Neki vojaški oddelek je končal to lepo življenje.

Vojaki korakajo z godbo po ulici, ko spremišljajo Štefko Nado v šolo.

Vojaška godba! Oba tečeta z največjim veseljem za njo in se prebašeta s krepkimi sunki naprej.

Z godbo korakata iz ulice v ulico.

Godba igra domačo pesem. Štefko zna besede in začne peti. Nada se tudi hitro nauči in veselo pojeta za godbo.

Prikorakajo do mostu. Medtem sta pa že tudi izvedela da je večja vaja tam na Mošanjskem polju. Morata jo videti! Štefko je imel, kakor vedno, nekaj desetic v žepu. Stradala ne bova!

Ko se pa okolu poldneva konča vojaška vaja, se pa v največjem strahu spomnita: »Kaj pa Šola?«

Kaj bo! Kaj bo!

Konec. Ko prideta domu, ju čaka Anica z objokanimi očmi, vsa iz sebe pred durmi in brez vsakega uvoda poizkuša, če so Štefkovi uhlji

## Imate li bolečine?

Revmatičke, trganje, glavobol, zobobol? Ali ste si jih nakopali na preipu vsled prehlajenja? Poskusite vendar bol lajšajoči zdravilni, krepilni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Ta je res dober. To ni samo reklama! Dvanajstoricu za poskušnjo 5 K franko. Izdeluje lekarnar Felle v Stubiči, Elsastrg 264 (Hrvatsko).

svojih dakov ne plačujejo redno, kakor bi se »šikalo«. To ne gre tako naprej. Njegove besede so potrpežljive poslušavce tako prešinile, da se je večje število iz njih srede »pridušilo«, da se od Kopača sploh ne puste več farbati. On bojda, da jim ne bo več zastave nosil, ker so ga že preveč siti. Mislimo, da je Kopaču pač vseeno, kako undersodruži o njem sodijo, za njega je poglavitna reč, da potegne 25 K dijet, kadar se prosti v II. razredu iz Trsta v Ljubljano prifura. Čez teden po tem lepem in blagodejnem shodu pa so uprizorili zopet v Šiški malo komedijo, pardon zopet shod. V kurilnici in delavni na državnem kolodvoru je za ta shodič neki Cesar agitiral kar med delovnimi urami, dasravno je pred nedolgom časom g. ing. Arhl strogo prepovedal, da se pod strehami c. kr. drž. železnice ne sme nikakor agitirati, med delom pa že celo ne. Zdaj smo radovedni, je-li g. ing. Arhl tisto prepoved preklical, ali pa taista za rdeče predzneže sploh ni veljavna; ako pa obstaja za vse delavstvo in uslužbence enako resna, pa pričakujemo, da se rdečkarja Cesara poštenu za ušesa prime. G. ing. Arhl, Vaše zapovedi se ne ubogajo, zakaj pa ne?

**Prazen strah.** Na nekem soc. demokraškem shodiču je nek napuhnen farbar izustil, da kdor ni pri soc. demokraciji organiziran, ima preumazane roke, da bi smel sploh »Zarjo« v roke vzeti. Revše neumno. Ali ne veš, da je »Zarja« tisti list, kterege vsak pošten Slovenec z nogo od sebe brune, ker si neče ob njej svojih rok okužiti. Da se pa ne bo zgodilo, da bi se kdo vendarle zmotil in ta soc. demokraško-liberalno-nemško-svobodomiseln - čifustski »šmirblatl« kdaj v roke vzsel, pa le skrbite, da »Zarja« prej ko slej falira. Nobena mačka ne bo mijavkala za njo, najmanj pa bodo žalovali tisti zaslepenci, ki jo morajo vzdrževati s svojimi žulji. Pošten slovenski delavec, za »Zarjo« ne ficka več!

**Trnovsko gospodarsko izobraževalno društvo v Ljubljani** priredi veliko vrtno veselico prihodnjo nedeljo, dne 21. julija, na krasnem vrtu gospoda Weissa v Trnovem. Pri veselici nastopi iz prijaznosti sl. pevsko glasbeno društvo »Ljubljana«. O podrobnostih zanimivega sporeda bomo še poročali. Pričakovati je izborne zabave in želiti obilne udeležbe.

### Med brati in sestrami.

Sava. Že večkrat smo opozarjali na nравstvene razmere v naši občini, kako so potrebne izboljšanja. Sliši se pa še vedno kaj, kar ne dela časti občini, posebno iz one hiše, kjer imajo sociji svoje shajališče. Mi seveda vsega ne zvemo, ker znajo skriti, posebno če so udeleženi kakki mojstri, taje na vse načine. Pa če vse utaje, to ostane, da so se ženske zaradi tega teple. V tej hiši, kjer je gostilna, tudi ni dostikrat pozno v noč miru. Pozivamo občinski odbor, katerega smo zato volili, da skrbi za red v občini, da naj tu poseže vmes. Naj se voli en odsek, ki bi imel nalogu zasledovati take stvari. Mu bomo prav hvaležni, ako bo vsaj malo red napravil. — Posamezen delavec v tovarni še vedno meni — morda bere kake povesti iz dobe, ko so bili še graščaki gospodarji nad kmetom — da je vsak malo bolje oblečen njegov valpet. To sklepamo iz tega, ker je nek delavec nekoga, o ka-

močni dovolj, da se ne iztrgajo. Potem otrokom še pove, da je bila doma neka učiteljica, ki je vprašala, če je milostna gospica zelo bolna, ker ni mogla priti danes v šolo. Premilostna išče zdaj povsod hčerko.

Anica hiti s Štefkom v kuhinjo, kjer mu hitro sleče lepo slugino obleko in ga obleče v tisto staro kmečko obleko, v kateri je prišel v glavno mesto pred štirimi mesci.

Nada priteče plakajoč v kuhinjo in objame pa poljubi v strašno presenečenje Anice Goranjčka, ki se tudi kisa. Anica izsuva Štefkota iz hiše in mu ukaže, da naj na kolodvoru čaka na njo.

Štefko je čakal jokaje celo popoldne na svojo mater, ki mu je kupila vozni listek za domači kraj in ga spravila v železniški voz, ne da bi mu ne očitala, koliko sramoto da ji je napravil.

Štefko se mi ne smili. Ko pride domov, bo živel v gozdih na polju, in planinah in ob bistrih studencih, pa se šalil z vaškimi deklamacemi.

Smili se mi pa Nada, ker takoj so jo vtaknili v samostan, kjer jo bodo vzgojili tako, kakor morajo biti vzgojeni otroci pl. Plemenitočev!

terem pravi njegov oče: »Moj gospod sin je oberpejontar«, malo razžalil. Ko ga je pa »oberpejontar« ostrašil s tem, da ga bo ob delo spravil, za kar pa nima niti oblasti niti moči, ustrasil se je tako, da ga je brž za odpuščanje prosil, ter mu nekako takole izrazil svojo ponižno prošnjo: »Ti gospod oberpejontar, jaz te prosim, ne bodi hud, ker sem jaz tebi ti rekel«. Seveda mu je dobri gospod takoj odpustil. — Vedno pogosteje imamo pri naši tovarni slučaje, da so starejši delavci, ki so že boljšo svojo moč pustili tovarni, kako slabo plačani. Pogosto dobe tako delo, da malo zaslužijo. Tovarna dobro ve, da le malokdo starejših delavcev gre proč, zato dela z njimi, kar hoče. Ali je to pravično. Ravno stari delavec ima dosti vaje in spremnosti, da zamore vse dobro izvršiti. Povsod se z leti plača povija. Tudi pri nas imajo starejši uradniki boljšo plačo. Pa govorimo naravnost. Mlade ljudi tovarna zato bolje plača, da ne gredo s trebuhom za kruhom, ko si pa star, pa bodi vesel, če te tovarna za nizko plačo sploh hoče. Prav pomilujemo one mlade fante, ki zapuščajo zdravo in veselo kmečko delo, ter čakajo prav ponižno pred tovarno, ako bi jih hoteli v delo. Res, pomilujemo jih.

**Trbovlje.** Vabilo na II. občni zbor J. S. Z. skupine Trbovlje, ki bo v nedeljo, dne 14. julija t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani »Društvenega doma« s sledenjem dnevnim redom: 1. Pozdravni govor lokalnega načelnika; 2. govor zvezinega odposlanca; 3. čitanje zapisnika o I. občnem zboru; 4. poročila: a) načelnika, b) tajnika, c) blagajnika, d) pregledovalcev računov, e) zastopnika na zvezinem občnem zboru; 5. volitev odbora za leto 1912/13; 6. slučajnosti. Vse člane in prijatelje »Jugoslovanske Strokovne Zveze« uljudno vabi na občni zbor — odbor.

**Iz Idrije.** Par let je od tega, kar smo imeli veliko povodenj, ki je nekaj škode napravila kršč. gospodarskem društvu. Rdeči »Naprek« je takrat pisal, da je Bog kaznoval naše gospodarsko društvo s tem, da je poslal vodo v prodajalno. Prerokaval je še, da pride celo vesoljni potop na ljudske sleparje, kajti že na tem svetu se vse povrne. Nismo takrat mislili, da se bode to prorokovanje tako hitro spolnilo, pa ne pri S. L. S., temveč pri rdečih sodrugih. V nedeljo so pri izvanrednem občnem zboru našega soc. demokratičnega konsumnega društva tako glasno konstatirali, da je velika povodenj prišla v njih konsum, da se je kar na cesto slišalo. Voda je neki odnesla več tisočev, prav natanko se niti izračunati ne more, pa ni bila samo ena ploha, da bi se kje oblak utrgal, temveč Tone Kristan je priznal, da je kar dve leti nepretrgoma deževalo, trgal zatvornice pri blagajni in odnašalo drobiž, pa tako natihoma, da sodruži niti zapazili niso. Šele ko je bilo treba razne račune poravnati, ni bilo toliko gotovine, kolikor so je potrebovali, ter so še iskali odtok in ga našli. Kako bi to zamašili so na shodu dolgo modrovali, najbrž, da bode sodnija dognala, da to ni bila naturna povodenj, kakor pri našem gospodarskem društvu, temveč bolj umetna, ki po avstrijskih postavah sicer ni dovoljena, a po mokraškem katekizmu zelo umljiva. — Pa voda bo še bolj nagajala rdečim sodrugom. Napravili so si valčni mlin in precej zaslužili, ker so rudarjem žito mleli. A mrmrali so in zabavljal čez žito, da so ga odpravili. Kaj bodo sedaj mleli, ali bodo mogli konkurirati z velikimi firmami? Tako so si sami odžagali vejo, na kateri so sedeli brez skrbi na suhem. A kakor sedaj vse kaže, vesoljni potop je neizogiben in nekdanji prorok bode doživel, kako se res na svetu vse povrne. Nam so jamo kopali, sami bodo vanjo padli. — Škrlatinka se je zopet oglasila in več otrok leži v okr. bolnišnici. A glej noben zdravnik ne pride obiskat, naj so tudi rudarski otroci. Govore, da sta hotela naša rudarska zdravnika vsak po 10 K na dan, da bi opravljala posle okrožnega zdravnika, ker deželni odbor temu ni pritrdir, nočeta zdraviti celo rudarskih otrok, ako so v okrajni bolnišnici. Menimo pa, da se kmalu oglasi kak zdravnik, kajti naš zdravstveni zastop mu je za 1400 kron plačo izboljšal.

**Z bohinjske proge.** Kako nekaj časa sem delajo socialni demokratje, je že nezgodno. Na vseh koncih in krajinah kjer le morejo, tožijo in ovajajo svoje železničarje, ki ne trobijo v njih rog. Najbolj se pa zanimajo za člane »Prometne Zveze«! Smešno je pa naravnost, kako da se zaletavajo čez župnika Pibra. Povsod ga imajo in zraven mora biti, naj gre že za regulacijo plač. Obljubimo pa, da rdečih zabavljic ne bomo več mirno prenašali in da bomo vračali milo za nedrago.

**Z goriške proge.** Gotovo si je lajnjivi dopisnik Z. J. Z. mislil, sedaj sem pa cvek na glavo zadel, ker nekega našega pristaša v njegovem liberalnem glasilu kar naravnost imenuje, da je on dopisnik »Naše Moč«, nato mu pa cele košje laži predbaciva. Pravi, da ima maslo na glavi, drugič pa da je on dopisnik. Tukaj se vidi, da se mu je njegova liberalna pamet že popolnoma skisala. Pa gotovo si je mislil, kdor zna, pa zna, kakor tisti, ko je z glisto žakle vezal. Pa zakaj da je ravno enega na sum vzel. Zato, ker ima toliko poguma, kadar on prične svoj liberalni evangelij oznanjevati, da mu resnicu v obraz pove. Mi ti pa povemo, da pravega dopisnika ne bodeš izvohal in tega, ki si ga pa sedaj obdolžil, pa prav lepo pri miru pusti. Če ne, ti znamo še kaj povedati. Toliko pa sedaj vemo, ker se je neki tvoj kavel izpozabil, da je izustil, kje da je tista kovačnica, ki se dopisi kujejo. Seveda se potem mora še v kanal vtakniti, da se malo ohladi in drugo barvo dobi in baje tudi drugi podpis, potem je šele dober, da se kje k luži pošlje. On piše, kako da besno vse sovraži, kar ne trobi v njegov rog. Pa o takem, ki »farja« zajtrkuje ali ki govori, da ne ve, ali je Bog ali ne, je najboljše, da se molči. Da bi pa kam utekel, zato je pa malo pretežak. Dopisnik, ti si pa bil arnikove vrste, zato se ti pa vedno o maslu sanja; gotovo ga tako rad ješ, kakor Cibrov Jaka polže; samo to je čudno, da ga le pri »črnih« iščeš, pri svojih kaveljnih pa ne, če bi ga prav lahko toliko dobil, da bi tudi ti težji postal. On piše, da je to dokazilo, da je on dopisnik, ker je neko noč v službeni sobi neki dopis izgubil, v katerem je svojega tovariša in še celo njegovo pokojno ženo z njim oblajal. Če se ne motimo, je svoj čas »Naša Moč« neki dopis objavila, kako da sodruži usmiljenke sovražijo in nek sodrug je pa le usmiljenko pri sebi imel, da je njegovi bolni ženi stregla. Dotični sodrug je pa nekoga našega tovariša sumil, da je on tisti dopis v »Našo Moč« dal. Zato mu je pa on v resnici nekaj napisal in v službeni mizi v predalu pustil, ne pa izgubil, kakor si dopisnik, ti poročal. Ako bi ga bil pa izgubil, bi ga pa gotovo dotični našel, ki je službeno sobo pometal, ne pa sodrug, ki je šele potem v službo prišel, ko je bila že soba pomenena. Kdor je že kak socialistični časnik čital, bo že vedel, ali sodruži usmiljenke sovražijo ali ne. Na druge laži ti pa ne odgovarjam, ker potem bi te znal žel. g. zdravnik na vizitacijo klicati, ker bi gočovo mislil, da nimaš zdravih možga.n

## Naša Moč

# Kateri

kavini pridatek naj kupim?  
Izbira je v resnici težka, —  
kajti toliko ponudb človeka  
naravnost zbega!

Kaj rabite Vi, gospa sosed? —  
Jaz? — Jaz sem in bom ostala pri  
preizkušenem

pravem : Franckovem : pridatku za kavo  
s kavinim mlinčkom;

od tega zadostuje : manjša : množina;  
on povzroči najlepši, zlatorujavi, čisti  
zvretek, toraj močno, slastno kavo!

Najboljša, najsigurneja  
prilika za štedenje!

Denarni promet  
I. 1910. čez 87 milijonov K.  
Stanje vlog čez 21 milijonov K.  
Lastna glavnica  
■ K 608.996.84.

# Ljudska posojilnica

registr. zadruga z neomenjeno zavezo  
**Miklošičeva cesta 6**

pritličje v lastni hiši nasproti  
hotela 'Union' za franč. cerkvio

prejema

## hranične vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure  
pop. ter jih obrestuje **4 1/2 %** brez  
po kakega odbitka,

tako da prejme vložnik od vsakih  
**100 kron čistih 4.50 na leto.**

Hranične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da  
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po  
pošti so poštne-hranične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, drž. in dež. posl. predsednik; Josip Šiška, stolni kanonik, podpred., Odborniki: Anton Belec, posest., podj. in trg. v Št. Vidu n. Lj.; Dr. Josip Dermastia; Anton Kobi, pos. in trg., Breg pri Borovnici; Karol Kauschegg, velepos., v Ljubljani; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani; Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani; Fran Leskovic, hišni posest. in blag. „Ljudske posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.; Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Gregor Šibar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!



Patniki v Ameriko  
Kateri velijo dobr, po ceni in  
zanesljivo potovati naj se ovrnejo  
Simon na Smetek  
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.  
Vsakovrstna Pojasnila bodo se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami

## Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.

Založniki c. kr. priv. Južne železnice.  
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zalog ženskih ročnih del in  
zraven spadajočih potrebščin.

**F. Meršol, LJUBLJANA**, Mestni trg št. 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic,  
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,  
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,  
bombaža, sukanca itd.

Trpežno blago.

A. Lukič  
Slovenska konfekcijska trgovina  
za gospode, dame, dečke, deklice.  
Ljubljana  
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc  
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:  
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.  
Kapljice za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospešjujoče sredstvo, steklenica 40 v.  
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.  
Pospaljni prašek, protiognjanju otrok in proti potenu nog, skatljica 50 v.  
Ribje olje, steklenica 1 krona in 2 kroni.  
Salicilini kolodiji, za odstranitev kurjih očes in trde kože, steklenica 70 v.  
„Sladin“ za otroke skatija 50 v.  
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepilno sredstvo  
steklenica 20 v.  
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlin, stekl. 1 krona.  
Železno vino, steklenica 2 kroni 60 v, in 4 krone 80 v.

## A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporoča svojo ::

veliko zaloge čevljev  
:: domačega izdelka ::

agitirajte za naše časopise, po-  
sebno za del. list „Našo Moč“.

◆ Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-  
poročljivi domači manufakturini trgovini

**JANKO ČEŠNIK**  
(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izberi naj-  
novješe blago za ženske in moška oblačila.

◆ Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriku!

Samo 6 dni!

Havre

New-York

francoska prekomorska družba

Veljavne vožne liste (Sifkar) za francosko linijo čez Havre,  
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna  
pojasnila, daje samo ED. ŠMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska  
cesta št. 18 v novi hiši »Kmetske posojilnice« nasproti gostilne  
pri »Fligovcu«.

Spominjajte se pri vseh prireditvah,  
pri vseh veselih in žalostnih dogod-  
kih „Slovenske Straže!“

## TEOP. KORN

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater  
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Priporoča se za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje  
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škriljem z asbest-ce-  
mentnim škriljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščato  
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-  
terijska kleparska dela v priznano solidni izvršitvi.

## Iv. Buggenig,

sodarski mojster  
Ljubljana, Cesta  
na Rudolfov železnični štev. 5.

Priporoča svojo veliko **sodov**. Prevzema tudi vsa v  
zaloge vsakovrstnih njegovo stroko spada-  
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin  
priporočata svojo bogato zaloge raznovrstnih

**voznih koles in  
šivalnih strojev**  
za rodbino in obrt.



v Ljubljani,  
Dunajska cesta 17

**voznih koles in  
šivalnih strojev**  
za rodbino in obrt.

